

Scris de srstanescu pe 28 iunie 2022, 09:49

Romania, partener sau prada strategica?

Sarbatorim astazi in Parlamentul Romaniei 25 de ani de parteneriat cu Statele Unite. Un parteneriat pe care obisnuim sa-l numim drept „strategic consolidat”. Ne mandrim cu faptul ca ne numaram printre cei mai importanti aliati ai Washingtonului. In plan politic, in plan militar, in plan economic, juridic si cultural. si, fireste, in plan comercial. Dar oare chiar asa stau lucrurile? Sa incercam si noi un bilant. Mai realist. Mai putin festivist.

Ideea acestui parteneriat strategic cu Statele Unite nu a aparut din senin. Ea este generata inca de pe vremea lui Nicolae Ceausescu. Cand, in paranteza fie spus, ni s-a acordat clauza natiunii celei mai favorizate si a fost incheiat chiar si un acord de baza intre Bucuresti si Washington, in temeiul caruia au fost generate numeroase intelegeri in diferite domenii de interes comun. Nu este doar o simpla paranteza. Pe fond, relatiile din ce in ce mai stranse din epoca comunista, pe care Washingtonul le-a generat in raport cu Romania, nu au fost intemeiate, asa cum si-ar putea cineva imagina, pe statutul tarii noastre de stat dizident, rebel in raport cu Uniunea Sovietica. A contat fireste si acest lucru. Dar primordiala a fost pozitia geostrategica a Romaniei. Sa ne amintim de magistrala lucrare de referinta a lui Zbigniew Kazimierz Brzezinski, unul dintre cei mai mari politologi ai lumii si probabil intaiul expert in geopolitica. Punand in centrul lumii placa turnanta a Euroasiei, Brzezinski a identificat Romania drept principalul pivot sud-european in jurul caruia s-ar putea dezvolta o politica de dominatie si control a Statelor Unite, atat in ceea ce priveste Europa de vest, cat si in ceea ce priveste Asia. In jurul acestui concept, a fost construita intreaga politica a Washingtonului in raport cu Bucurestiul, pana cand iminenta prabusire a blocului sovietic a schimbat temporar ordinea prioritatilor. Dupa care, pentru scurt timp, Romania a cazut in dizgratie. Dar, in urma cu 25 de ani, conceptul parteneriatului romano-american a fost relansat.

Intrebarea din titlu nu este catusi de putin inutila. Daca pe vremea lui Nicolae Ceausescu beneficiam de avantaje certe comerciale in raport cu Statele Unite si aveam incheiat un tratat de baza, astazi nu beneficiem de asa ceva. Absenta tratatului de baza face ca toate celelate tratate pe domenii de activitate pe care le avem cu Statele Unite sa ramana in realitate inconsistente. Daca nu avem un tratat de baza, dupa 25 de ani de parteneriat strategic consolidat, iata, romanii nici macar nu beneficiaza de dreptul de a calatori liber, fara vize, in Statele Unite, un drept acordat aproape tuturor membrilor Uniunii Europene. si nici nivelul investitiilor americane in Romania nu certifica existenta unui parteneriat strategic consolidat. In mod gresit, foarte multi ani, statisticile au aratat ca, in topul investitiilor straine in Romania, Statele Unite ocupa un loc

insignifiant. Nu este chiar asa. si am sa explic de ce. Permanent, pe primul loc a figurat Olanda. Numai ca, in realitate, asa cum s-a demonstrat, Olanda nu a fost decat o tara fiscala. Investitiile reale apartin societatilor mama. Nu casutelor fiscale, create pentru ca firmele straine sa plateasca taxe mai mici. Multi dintre investitorii americani au utilizat acest tertip acceptat de legislatia internationala. Dar, in acest fel, statisticile realizate pana de curand nu au fost corecte. in realitate, Statele Unite ocupa a sasea pozitie in top. Ceea ce nu este chiar putin dintr-o anumita perspectiva. Ele vin dupa Germania si Austria, care, impreuna, realizeaza 26% din investitiile facute in Romania, dupa Franta, Italia si Olanda. Dar nu reprezinta nici mult, daca ne gandim din nou la existenta parteneriatului strategic consolidat. Judecand lucrurile la rece, Statele Unite, dupa 25 de ani de legaturi din ce in ce mai apropiate cu Romania, nu au reusit sa atinga decat un prag de 6,6% din totalul investitiilor. Pana in 2019, doar 88 de miliarde au fost investite de Statele Unite in economia Romaniei. si sa nu ne imaginam ca aceste investitii sunt un dar ceresc. Fara exceptie, acestea au fost aducatoare de profituri importante, chiar daca multe dintre profituri au fost ascunse, pentru ca impozitele platite statului roman sa fie cat mai mici. Asa cum se intampla cu principalii traderi de cereale, primii fiind americani, care in ultimii 15 ani raporteaza profituri zero, ca si cand ar fi institutii de caritate si, in consecinta, nu platesc niciun fel de taxe catre trezoreria romana.

Domeniul militar este fara discutie cap de afis in acest parteneriat definit drept strategic consolidat. si nu intamplator. Pozitia detinuta de Romania in flancul sud-estic al Uniunii Europene, precum si accesul ei la Marea Neagra fac aceasta tara deosebit de atractiva in ceea ce priveste intentiile manifestate cat se poate de deschis ale Statelor Unite de a controla aceasta zona a lumii. De aici decurge si o alta realitate, si anume faptul ca cele mai mari importuri de armament statul roman le realizeaza apeland la industria de profil din Statele Unite. Acolo pleaca cea mai mare parte din miliardele alocate anual inzeistrarii. in principiu, aceasta realitate reprezinta si o mare oportunitate pentru dezvoltarea investitiilor americane in Romania si a parteneriatului economic. Avem o lege pe care nu prea o respectam. Se numeste legea offset-ului. Conform acestui act normativ, atunci cand achizitionam armament de la producatorii din Statele Unite, acestia au obligatia sa investeasca in Romania la un nivel corespunzator contravalorii respectivelor echipamente militare. Cu o singura conditie. Ca Ministerul Apararii sa nu faca asemenea achizitii la mana a doua. in realitate, autoritatile statului roman, dintr-un motiv pe care-l intelegem, dar nu-l putem dovedi inca, prefera sa achizitioneze armament second-hand. Situatie in care nu se aplica legea offset-ului. Ma apuca ameteala cand ma gandesc cate zeci de miliarde de dolari ar fi putut sa intre in economia Romaniei si sa aduca valoare adaugata, dar nu au intrat. Aceste zeci de miliarde ne-au ocolit.

si asa se face, fara a mai intra si in alte detalii, ca oamenii nostri politici au reusit sa transforme o mare oportunitate, cum este acest parteneriat strategic consolidat, pe care il aniversam dupa 25 de ani, si sa-l prefaca in apa de ploaie. in aceste conditii, suntem un partener sau o prada strategica a Statelor Unite, care nici macar nu au catadicsit sa trimita un ambasador la Bucuresti?

ADRESA: <http://crct.ro/nzNk>